

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 324/09-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. C., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uzneseniami Obvodného oddelenia Policajného zboru M. ČVS: ORP-782/ML-HE-2009 zo 16. augusta 2009 a ČVS: ORP-783/ML-HE-2009 zo 16. augusta 2009, ako aj uzneseniami Okresnej prokuratúry v H. sp. zn. 1 Pn 560/09 zo 7. septembra 2009 a sp. zn. 1 Pn 561/09 zo 7. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. C. o d m i e t a . U. a C. a spol R.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2009 doručená sťažnosť M. C., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uzneseniami Obvodného oddelenia Policajného zboru M. (ďalej len „obvodné oddelenie“) ČVS: ORP-782/ML-HE-

2009 zo 16. augusta 2009 a ČVS: ORP-783/ML-HE-2009 zo 16. augusta 2009 (ďalej spolu len „uznesenia zo 16. augusta 2009“), ako aj uzneseniami Okresnej prokuratúry v H. (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 1 Pn 560/09 zo 7. septembra 2009 a sp. zn. 1 Pn 561/09 zo 7. septembra 2009 (ďalej spolu len „uznesenia zo 7. septembra 2009“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podaním adresovaným Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v H. (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) a Ministerstvu pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 28. apríla 2009 oznámil skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin podvodu „*Pozemkovým spoločenstvom U. a C. a spol R.*“ v dôsledku nadmernej ťažby drevnej hmoty v roku 2008 a 2009 predsedom, ako aj členmi výboru uvedeného pozemkového spoločenstva v katastrálnom území R. (uvedená vec bola na obvodnom oddelení vedená pod ČVS: ORP-783/ML-HE-2009). Ďalším podaním z 28. apríla 2009 adresovaným okresnému riaditeľstvu a Krajskému úradu životného prostredia v P. sťažovateľ oznámil skutočnosti nasvedčujúce podľa neho tomu, že bol spáchaný trestný čin podvodu „*Pozemkovým spoločenstvom U. a C. a spol R.*“ neoprávneným výrubom stromov čerešne vtácej a duba letného predsedom a členmi uvedeného výboru tohto pozemkového spoločenstva (táto vec bola neskôr vedená na obvodnom oddelení pod ČVS: ORP-782/ML-HE-2009).

Obe trestné oznámenia boli následne odstúpené obvodnému oddeleniu, ktoré ich uzneseniami zo 16. augusta 2009 odmietlo, pretože nezistilo existenciu dôvodu na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

Podaniami z 25. augusta 2009 obdobného obsahu sťažovateľ požiadal okresnú prokuratúru o preskúmanie „*náležitosti*“ uznesení zo 16. augusta 2009. V uvedených podaniach sťažovateľ uviedol, že uvedené uznesenia považuje za chybné, pretože «*vo svojom odôvodnení v druhom odstavci v prvej vete za slovom „oznámenie“ chýba uvedení dátum doručenia môjho oznámenia /mal byť a nie je uvedený dátum zo dňa 29. 4. 2009/ a preto uvedené uznesenie pre jeho uvedenú chybu nemožno určiť jeho právne opodstatnenie*». Sťažovateľ okresnú prokuratúru zároveň požiadal o zrušenie uvedených uznesení zo 16. augusta 2009.

Okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pn 560/09-3 zo 7. septembra 2009 zamietla sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu ČVS: ORP-783/ML-HE-2009 zo 16. augusta 2009 ako nedôvodnú. Ďalším uznesením č. k. 1 Pn 561/09-3 zo 7. septembra 2009 okresná prokuratúra zamietla sťažovateľom podanú sťažnosť proti uzneseniu ČVS: ORP-782/ML-HE-2009 zo 16. augusta 2009 ako nedôvodnú.

V rámci odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľ okrem iného uviedol:

«Pozemkové spoločenstvo U. a C. a spol R. v súčinnej spolupráce obce R. mali postupovať v zmysle §-fou 9, 47 a 68 Z. č. 543/2002 Z. z. a požiadať príslušné orgány to je ochrany prírody a Okresného lesného úradu v H. o stanovisko k uvedenej veci.

Keďže v uznesení OO PZ v M. a OP v H. sa nenachádzajú žiadne vyjadrenia a žiadne stanovyska, ktoré by opravňovalo Pozemkové spoločenstvo U. a C. a spol R. pre ťažbu chránených drevín Z uvedeného sa Pozemkové spoločenstvo U. a C. a spol R. dopustilo porušenia § 305 ods. 1 písmena c/ zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona. A preto spoločenstvo R. konalo v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny vo väčšom rozsahu čím poškodili a vyrubali vzácne dreviny /Čerešňa vtáčia a Dub letný/ v katastrálnom území R. Domnevam sa, že ťažba týchto drevín bola vykonaná na cudzích pozemkoch nakoľko v uznesení sa nehovori, že na ktorých lesných pozemkoch bola ťažba spomínaných drevín vykonaná.

Na základe uvedeného poukazujem na tú skutočnosť, že uznesenia OO PZ v M. a uznesenia OP H. neobsahujú žiadne stanoviska k uvedenej problematike na základe ktorých stanovisk by mal pri vydaní uznesení výkonný orgán postupovať...

Ďalej chcem poznamenať, že uvedené uzneseniu OO PZ v M. a Uznesenie OP v H. neobsahovalo a nekonkretizovalo moje konštatovanie v podaní zo dňa 28. 4. 2009 - A. Taktiež šetriace orgány nesplnili moju požiadávku, aby som bol v tejto veci osobitne výpočutý. Preto si dovoľujem poukazať na Ústavný článok č. 48 v ktorom sa hovorí, že každý má právo aby sa jeho vec verejne prerokovala, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým dôkazom. Tohoto postupu sa dožadujem v každom svojom podaní, avšak pochopenia od orgánov činným v trestno-právnom konaní sa nemôžem dočkať. Obdobne poukazujem na vyjadrenie Obvodného lesného úradu v H., ktoré

vydalo k tomuto uzneseniu správu pod č. 01/2009/00148 o ktorej ja nič neviem a je rozhodujúcim spisom v tomto uznesení. Ja to tak vidím, že sa kona o mne a bez prítomnosti mojej čo ma veľmi mrzí, že šetriace orgány obchádzajú príslušné právne predpisy vedome a beztrestne.

K uzneseniu OP v H. zo dňa 7. 9. 2009 len tolko, že k mojmu podaniu zo dňa 28. 4. 2009 je na druhej strane tohoto listu druhá veta ktorá hovorí o tom, že ťažba dreva je v súlade s „Hospodárskym plánom Pozemkového spoločenstva U. a C. a spol R. v KÚ R.“ čo je v rozpore s mojím podaním, lebo pre nedostatok účasti na valnom zhromaždení sa nemohlo prijať žiadne uznesenie a totiž sa nemohol schváliť žiadny plán ťažby na rok 2008 a 2009. Ostatne keď prečítate moje podanie a porovnáte ho s obsahom uznesenia OO PZ v M. a OP v H. na počudovanie obsahovo uznesenia vôbec sa nestotožňujú s obsahom môjho podania zo dňa 28. 4. 2009, ktoré vyjadrenia orgánov činných v trestnom konaní považujem za závadzajúce a nedôvodné.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavný súd v závere svojej sťažnosti požiadal „o preskúmanie náležitosti uznesení orgánov verejnej správy s tým, že mi v dohľadnej dobe po preskúmaní zašlete svoje vyjadrenia k mojím podaniam“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie základného práva, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy uzneseniami obvodného oddelenia zo 16. augusta 2009, ako aj uzneseniami okresnej prokuratúry zo 7. septembra 2009. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že obvodné oddelenie a rovnako aj okresná prokuratúra dospeli vo svojich rozhodnutiach po vykonanom dokazovaní, v rámci ktorého sťažovateľa nevypočuli ani mu nedali možnosť sa k zisteným skutočnostiam vyjadriť, k nesprávnym skutkovým aj právnym záverom.

II.A K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uzneseniami obvodného oddelenia zo 16. augusta 2009

Ústavný súd v rámci svojej judikatúry opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zivala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť.

Podľa § 185 ods. 2 prvej vety Trestného poriadku sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta okrem uznesenia o začatí trestného stíhania.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 197 ods. 1 d) Trestného poriadku ak nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa odseku 2, prokurátor alebo policajt uznesením vec odmietne.

Podľa § 197 ods. 3 Trestného poriadku uznesenie podľa odseku 1 alebo 2 sa doručí oznamovateľovi a poškodenému. Oznamovateľ a poškodený môžu proti uzneseniu podať sťažnosť. Policajt doručí také uznesenie prokurátorovi najneskôr do 48 hodín.

Podľa § 198 ods. 2 Trestného poriadku prokurátor preskúma postup policajta podľa § 197, ak ho o to požiada oznamovateľ alebo poškodený najneskôr do 30 dní, a výsledok preskúmania im oznámi bez meškania.

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že sťažovateľ mohol v záujme ochrany svojich základných práv proti uzneseniam zo 16. augusta 2009 využiť ako účinný prostriedok nápravy sťažnosť.

Vzhľadom na princíp subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhoduje iný súd, resp. iný orgán verejnej správy (čl. 127 ods. 1 ústavy), nie je vo vzťahu k preskúmaniu uznesení zo 16. augusta 2009 daná právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva uzneseniami zo 16. augusta 2009 odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

II.B K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa uzneseniami okresnej prokuratúry zo 7. septembra 2009

V danom prípade sťažovateľ za zásah do ním označených práv považuje vydanie uznesení okresnej prokuratúry zo 7. septembra 2009, ktorými boli zamietnuté jeho sťažnosti proti uzneseniam obvodného oddelenia zo 16. augusta 2009. Výsledkom postupu orgánov činných v trestnom konaní v uvedených veciach nebolo vznesenie obvinenia proti konkrétnym osobám, ale odmietnutie vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu. Uznesenia okresnej prokuratúry zo 7. septembra 2009 sú podľa sťažovateľa založené na nesprávnych skutkových záveroch, ktoré boli okresnou prokuratúrou následne nesprávne právne vyhodnotené. Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ svojou argumentáciou namieta aj porušenie čl. 46 ústavy, hoci vo svojej neperfektnej sťažnosti porušenie tohto práva nešpecifikuje.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už uviedol, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Sťažovateľovi z uvedeného ustanovenia ústavy vyplýva iba právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní jeho oznámením o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin zákonným spôsobom, náležite zaoberali. K porušeniu základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by mohlo dôjsť aj v prípade, ak by postup uvedených orgánov viedol v danej veci k vydaniu arbitrárneho

rozhodnutia, ktoré v konečnom dôsledku znamená zmarenie možnosti poskytnúť efektívnu a účinnú ochranu tým jeho právam, ochrany ktorých sa prostredníctvom prostriedkov trestného práva domáha, ak boli orgánom činným v trestnom konaní predložené zo strany sťažovateľa a aspoň obhájitelné tvrdenia o ich porušení trestným činom.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu uznesenia č. k. 1 Pn 560/09-3 zo 7. septembra 2009 zistil, že okresná prokuratúra sa v ňom zaoberala sťažnosťou sťažovateľa, keď vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedla: „Z vyššie uvedenej skutočnosti vyplýva, že poverený príslušník OO PZ v M. konal na základe oznámenia M. C. doručeného na OR PZ v H. 29. 04. 2009, teda na základe oznámenia, ktoré označil vo svojej sťažnosti.

Skutočnosť, že poverený príslušník neoznačil oznámenie M. C. aj dátumom podania, nie je dôvodom na zrušenie uznesenia povereného príslušníka OO PZ v M. o odmietnutí veci, lebo je zrejmé, že tento konal na základe toho istého prijatého oznámenia.

Pri rozhodovaní o sťažnosti obvineného bol preskúmaný predmetný spis, z ktorého vyplýva, že ťažba dreva v Pozemkovom spoločenstve, U. C. a spol., R., je vykonávaná v súlade s lesným hospodárskym plánom platným na roky 2002 – 2011. Na ťažbu dreva boli vydané súhlasy odborným lesným hospodárom.

V predmetnom pozemkovom spoločenstve z podnetu oznamovateľa M. C., Obvodný lesný úrad v H. v dňoch 05. 06. – 09. 06. 2009 vykonal štátny dozor v pozemkovom spoločenstve so zameraním na hospodársku evidenciu. Evidencia bola porovnávaná aj zisteniami pri tváromiestnych ohliadkach, teda miestach ťažby, pričom bolo zistené, že nedostatky neboli zistené a sťažnosť bola vyhodnotená ako neopodstatnená.

Z vyššie uvedených dôvodov sťažnosť oznamovateľa M. C. je nedôvodná a preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

Podľa zistenia ústavného súdu sa okresný prokurátor taktiež v uznesení č. k. 1 Pn 561/09-3 zo 7. septembra 2009 zaoberal argumentáciou uvedenou v sťažnosti sťažovateľa v tejto veci, keď v rámci jeho odôvodnenia uviedol: „Z vyššie uvedenej skutočnosti vyplýva, že poverený príslušník OO PZ v M. konal na základe oznámenia M. C. doručeného na OR PZ v H. 29. 04. 2009, teda na základe oznámenia, ktoré označil vo svojej sťažnosti.

Skutočnosť, že poverený príslušník neoznačil oznámenie M. C. aj dátumom podania, nie je dôvodom na zrušenie uznesenia povereného príslušníka OO PZ v M. o odmietnutí veci, lebo je zrejmé, že tento konal na základe toho istého prijatého oznámenia.

Pri rozhodovaní o sťažnosti obvineného bol preskúmaný predmetný spis, z ktorého vyplýva, že ťažba dreva v Pozemkovom spoločenstve, U. C. a spol., R., je vykonávaná v súlade s lesným hospodárskym plánom platným na roky 2002 – 2011. Na ťažbu dreva boli vydané súhlasy odborným lesným hospodárom.

V predmetnom pozemkovom spoločenstve z podnetu oznamovateľa M. C., Obvodný lesný úrad v H. v dňoch 05. 06. – 09. 06. 2009 vykonal štátny dozor v pozemkovom spoločenstve so zameraním na hospodársku evidenciu. Evidencia bola porovnávaná aj zisteniami pri tváromiestnych ohliadkach, teda miestach ťažby, pričom bolo zistené, že nedostatky neboli zistené a sťažnosť bola vyhodnotená ako neopodstatnená.

Predseda Pozemkového spoločenstva, U. C. a spol., R., B. Č., vo svojej výpovedi uviedol, že drevina čerešňa bola ťažená, ale iba v dielcoch, kde bola ťažba povolená v roku 2008 a v priebehu roka 2009. Drevina dub letný nebola ťažená s drevinou brest horský, ktoré dreviny sú si veľmi podobné. Táto drevina sa ťažila tak isto iba v tých dielcoch, kde bola ťažba povolená.

Z vyššie uvedených dôvodov sťažnosť oznamovateľa M. C. je nedôvodná a preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesení okresnej prokuratúry zo 7. septembra 2009 dospel k záveru, že okresná prokuratúra tieto rozhodnutia náležite odôvodnila. Okresná prokuratúra sa v nich starostlivo zaoberala námietkami sťažovateľa predloženými v trestných oznámeniach aj v sťažnostiach proti uzneseniam obvodného oddelenia zo 16. augusta 2009, uviedla akými úvahami sa pri ich hodnotení spravovala a ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdila. Samotná nespokojnosť sťažovateľa so závermi okresnej prokuratúry uvedenými v jej rozhodnutiach nesvedčí o arbitrárnosti preskúmaných rozhodnutí, resp. o arbitrárnosti záverov v nich vyslovených a nemôže byť bez ďalšieho ani dôvodom na vyslovenie porušenia ním označených práv, ktorých porušenie namieta.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec tohto odôvodnenia v súvislosti s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa jeho nevypočutia v rámci konania pred okresnou prokuratúrou ústavný súd poukazuje na ustanovenia § 6 ods. 1 a 2, § 31 ods. 1 a § 35 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, podľa ktorých je nadriadený prokurátor oprávnený preskúmať zákonnosť postupu prokurátora na základe podnetu, pričom je zároveň oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Sťažovateľ uvedený účinný prostriedok nápravy v danom prípade (podnet podľa § 31 zákona o prokuratúre) nevyužil, a preto sa jeho sťažnosť vo vzťahu k uvedenej argumentácii javí ako neprípustná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2009